

LinköpingsListan

Budget för 2025



En budget för långsiktighet, trygghet och integration	2
Solid ekonomi	3
Sociala investeringar	3
Finansiering	4
Kostnadsreducerande åtgärder inom koncernen:	5
Lägre investeringsnivå samhällsbyggnad	5
Lokaler- ökad central samordning	6
Parkeringshus	7
Kontorsbyggen	7
Elhandel	7
Analys nettokostnad för verksamhetsgrenar	8
Effektivare planprocess	8
Samordnad upphandlingsverksamhet	8
Konkurrensutsättning	8
Samordning kommunen och bolagen	9
Sammanfattning	9
Utbildning	10
Förskolan	10
Grundskolan	11
Våra politiska satsningar:	11
Gymnasieskolan	12
Våra politiska satsningar:	13
Funktionsnedsättning	15
Våra politiska satsningar:	16
Sänk långtidsarbetslösheten	17
Våra politiska satsningar:	18
Förbättrad äldreomsorg	19
Våra politiska satsningar:	20
Ökad trygghet	20
Våra politiska satsningar:	21
Näringsliv	21
Våra politiska satsningar:	23
Kultur- och fritid	23
Anläggningar och ledare	24
Våra politiska satsningar:	26
Samhällsbyggnad	26
Samhällsplanering och bostadsbyggande	27
Ytterområden	28
Våra politiska satsningar:	28



En budget för långsiktighet, trygghet och integration

Trots att Linköping är en välmående kommun står vi idag inför många utmaningar. Det är viktigt att vi som samhälle arbetar tillsammans för att möta dessa utmaningar på ett hållbart och långsiktigt sätt. Linköpingslistan lägger ett budgetförslag för 2025 med åtgärder som syftar till att skapa en långsiktig och positiv förändring för alla invånare i Linköping, oavsett ålder eller samhällsskikt. Alla förslag samverkar för att uppnå en stad som är trygg, trivsamt och inkluderande för alla. Linköpingslistans budget utgår från förvaltningens budgetunderlag och utgör en ändringsbudget mot det förslag som lämnats av minoritetsstyret S-M.

Vi har i nämndinitiativ till kommunstyrelsen föreslagit att årets budgetbeslut bör tas i november. Vi har i dagsläget för mycket osäkerhet vad gäller skatteintäkter, statsbidrag och inflationsutveckling. Ett budgetbeslut redan i juni året innan budgetåret får inte den precisionen i styrningen av verksamheten som är nödvändig. Det är inte förenligt med en klok ekonomisk politik att ta ett budgetbeslut sju månader innan budgetåret börjar. Det är desto mer besynnerligt då staten lägger sin budget i september och först då har kommunen kännedom om viktiga intäkter på marginalen.

Solid ekonomi

Medborgarna behöver ha en tydlig bild av kommunens ekonomiska situation när man lägger fram en budget; det saknas i styrets budget. Kommunen äger idag aktier i Linköpings Stadshus AB till ett värde av cirka 40 miljarder kronor och har kapitaltillgångar i obligationer och aktier samt marktillgångar värda cirka fem miljarder kronor. Det är en solid ekonomi som ger utrymme för fler satsningar än de som föreslås av styret. Det är en solid ekonomi som ger gott om utrymme att ha en lägre takt i substansuppbyggnaden och satsa mer resurser på att komma tillrätta med ett antal problem i kommunen.

Sociala investeringar

Vår budget innebär satsningar om 287 miljoner mer än vad styret föreslår. Till stor del utgörs det av sociala investeringar som ger utdelning såväl på kort som lång sikt. Våra satsningar på fler förskollärare och annan personal i förskolan, lärare i grundskolan, socialsekreterare, mer resurser till stöd till familjer med behov, fler arbeten till långtidsarbetslösa är investeringar som kommer leda till lägre kostnader i andra delar av den kommunala verksamheten. På några års sikt skulle man se en minskning av behovet att placera ungdomar på HVB-hem till höga kostnader. Det ska framhållas att forskning visar att avkastning på utbildning ligger på cirka 8% vilket väl kan mäta sig med de investeringar som görs inom bolagssektorn. Investeringarna utgörs till huvuddelen av nya tjänster, cirka 250 nya jobb som i sig skulle främja tillväxten i den lokala samhällsekonomin.



Finansiering

1. Kommunala bolag

Linköpingslistan föreslår en högre utdelning från kommunens aktieinnehav i Linköpings Stadshus AB än den som föreslagits av S-M koalitionen. Linköpingslistans förslag innebär att 50% av det beskattade resultatet från bolagen i Stadshuskoncernen ska användas för utdelning, vilket skulle ge ett utrymme om ytterligare 200 miljoner kronor. En utdelning om 50% är en normal nivå på marknaden. Som jämförelse kan nämnas energikoncernen Fortum som delar ut 70% av resultatet till ägarna. En utdelningsnivå om 50% innebär inte att man tar från några reserver eller tar av tidigare generationer utan innebörden är att fortsatt substansuppbyggnad får ske med lägre andel eget kapital. Vi ser inte det som ett problem då kommunen finansierar till cirka 2,5% samtidigt som avkastningskravet på Tekniska Verken ligger på 8%

För Lejonfastigheter föreslås ett sänkt avkastningskrav från 5% till 3%. Det ger utrymme för en intern hyressänkning inom koncernen om 50 mkr, netto ger detta en besparing om 20 mkr i bolagsskatt och lokalkompensation till andra huvudmän för skolan. Sammanlagt föreslår vi således en utdelning från de kommunala bolagen via Stadshus AB om 430 mkr.

2. Kapitalförvaltning

Vi har motionerat om övergång till indexbaserad kapitalförvaltning. Det skulle minska riskerna och även förvaltningskostnaderna. Diskretionär förvaltning har, vilket vi visade i motionen, inte givit högre avkastning än indexbaserad förvaltning under de senaste åren. Den nuvarande placeringsinriktningen kombinerar hög andel lågavkastande ränteplaceringar med högt risktagande med placeringar i globala aktiefonder och spekulativa hedgefonder. En inriktning med placering enligt index i svenska OMXS30, dvs de största svenska företagen, ger låg risk och tillräcklig exponering mot globala tillväxtmarknader. Därtill är detta transparent för linköpingsborna. Med indexbaserad förvaltning och en normal portföljsammansättning, 60% aktier-40%räntebärande kan man räkna med en

avkastning över tid om cirka 5,5 % att jämföra med 3 % för styrets nuvarande inriktning. Vår beräknade avkastning bygger på historiska data för de olika placeringslagen, aktier respektive räntebärande, bakåt i tiden till år 1900. Det ska framhållas att minst 0,5% av skillnaden i avkastning mot styrets förslag utgörs av den avgift som banker och andra finansinstitut debiterar sina fonder trots att de ofta inte lyckas överträffa indexbaserad förvaltning. Jämfört med den nuvarande placeringsinriktningen skulle det ge 60 mkr i ökad avkastning 2024.

3. Exploateringsintäkter

Vi menar att det är viktigt att genomföra en värdering av det kommunala markinnehavet för att få en uppfattning om markens möjliga värde i framtida stadsplaneringsprojekt. Detta är lika viktigt som att ha kännedom om värdet på kommunala bolag. Vi hänvisar till vårt förslag i motion om att införa en central ekonomisk styrning av detaljplaneringen i kommunen. Marken som ekonomisk resurs får i alltför hög utsträckning stå tillbaka när mark planeras i kommunen. Vi har motionerat om detta och där vi framfört flera exempel på slöseri med markresurser, förbud mot att nyttja mark under jord i centrala lägen är ett exempel. Posten exploateringsintäkter har vid flera budgetår hamnat högre än schablonen om 78 mkr. Vi menar att den kan höjas med 50 mkr till nivån 128 mkr över tid. Det är ett sätt att sätta en högre målnivå och få ett ökat fokus på att lyfta ekonomiska faktorer i planeringen.

4. Resultatutjämningsreserv

Vår bedömning är att resultatutjämningsreserven troligen inte behöver nyttjas 2025. Sammanfattningsvis innehåller vår budget 287 mkr i ökade intäkter för kommunen jämfört med styrets budget.

Kostnadsreducerande åtgärder inom koncernen:

Lägre investeringsnivå samhällsbyggnad

Vi kan identifiera en rad projekt inom samhällsbyggnad där majoriteten planerar en investeringsnivå som är för hög och inte motiveras av ökad kvalitet. Vi har under de

närmaste åren nivå 250 mkr inom Tinnisområdet där styret istället räknar med 500 mkr. Vi ser kostnader för att ta upp bäcken i dagen och minska badsjöns storlek som en försämring trots den högre kostnaden. Vi tillgodoräknar vår budget 75mkr under nästa år för den lägre investeringsnivån som innebär att vi behåller badsjöns nuvarande omfattning. Investeringsnivån i Järnvägsparken ligger även den för högt. Parken är bullerutsatt från fyra håll, det är ingen yta man sitter i utan som man går igenom. Här kunde en upprustning genomförts på en betydligt lägre nivå

Lokaler- ökad central samordning

Vi menar att det finns ett behov av bättre samordning när det gäller planeringen av lokaler, med en styrning från ett lokalutskott under kommunstyrelsen. Ett exempel på detta är att det gick 18 månader från det att MoS lämnade den kommunala fastigheten på Drottninggatan 45 tills renovering startades. Projektet Multihall och skolnedläggningar hade också fungerat bättre i processen med mer central politisk samordning. Drottninggatan 45 innebär en förlust om cirka 20 mkr för kommunkoncernen. Projektet Multihall planeras på privat mark med hög alternativ användning, trots att kommunen har egen mark med låg alternativ användning och därmed lägre värde. I projektet skolnedläggningar lägger man ned skollokaler som kommunen äger och hänvisar föräldrar att söka plats på skola med baracker som kommunen hyr. Nu är ett ärende aktuellt med att fortsätta hyra baracker på Katedralskolan samtidigt som kommunen har egna tomma skollokaler på gångavstånd. Vi har en mängd dolda förluster som uppkommer på grund av den nuvarande ordningen med brist på samordning. Dessa exempel visar tydligt behovet av en central samordning av lokalfrågor. Kommunstyrelsen ska enligt reglementet utöva denna styrning men saknar ett beslutsforum för att göra detsamma.



Parkeringshus

Kommunen bör upphöra med att tvinga fram parkeringshus i nya bostadsområden. Det har visat sig ge förluster och innebär dåligt nyttjande av markresurser. På planeringsstadiet finns för närvarande 10 kommunala parkeringshus i bostadsområdena Djurgården, Vallastaden och Ekholmen som skulle ge betydande förluster. Att styret benämner dessa kommunala projekt för "mobilitetshubbar" innebär inte att de blir mer lönsamma. Genomför styret detta riskerar man att sätta St Kors på obestånd. Det finns en poäng med att kommunen äger centrala parkeringshus i City där man tar betalt per timme. I bostadsområden där betalningsviljan är lägre bör detta ansvar och risk överlåtas till byggherrarna genom att parkeringsfunktionen integreras med bostadsbebyggelsen och placeras under jord.



Kontorsbyggen

Spekulationsbyggande av kommersiella lokaler bör kommunen också dra ned på. Det finns överskott på lokaler och marknaden för kontorens framtida utveckling är osäker. Koncernens investeringspotential bör användas på andra områden. Endast då en företagsetablering är aktuell som marknaden inte klarar av bör kommunen gå in med en investering.

Elhandel

Elhandeln har de senaste åren gått med stora förluster. Det är en volatil marknad som inte är lämplig för en kommunal aktör. Denna verksamhet bör begränsas till den volym el som produceras på kommunens anläggningar.

Analys nettokostnad för verksamhetsgrenar

Kommunens nettokostnad för verksamheten är av avgörande betydelse. Nettokostnaden är väsentligt lägre vad gäller äldreomsorg och högre för sex andra verksamhetsområden. Det finns ingen analys av orsaken till dessa skillnader. Här finns behov av en grundlig jämförande analys, gärna tillsammans med andra kommuner. Detta i syfte att få fram kunskap om vad som kan göras bättre och ekonomiskt mer effektivt.

Effektivare planprocess

Kommunens arbete med detaljplaner kan effektiviseras. Vi ser ofta detaljplaner där man lägger ned stora resurser på att detaljreglera utformningen av bebyggelsen, frågor som borde behandlas i bygglovsskedet eller överlåtas till projekteringsstadiet, t.ex utformning av balkonger, takvinklar och var man ska placera kantsten. Linköpingslistan föreslår att kommunen begränsar sig till att administrera myndighetsdelen i planprocessen där man lägger ramarna för planeringen i planbeskedet, och låter byggherrarna i ökad utsträckning anlita av kommunen godkända plankonsulter. Med en dylik ordning blir planprocessen mer renodlad och man får ett större flöde i processen och kan avskaffa den ineffektiva plankön med allt vad den innebär av prioriteringsarbete och hämmad tillväxt för företagen i Linköping.

Samordnad upphandlingsverksamhet

Vi vill se ökad samordning vad gäller kommunens inköp. Kommunstyrelsen är idag ansvarig för upphandlingsverksamheten utan att ha någon som helst insyn. Inköpsfrågorna bör lyftas och behandlas mer strukturerat. Med inköpsvolymerna på flera miljarder finns det besparingspotential med ökad samordning.

Konkurrensutsättning

Vi ser positivt på att konkurrensutsätta verksamhet. Det bidrar till en effektivare tjänsteproduktion. Den



kommunala verksamheten är omfattande och det är inte lätt att få till en effektiv styrning av alla delar. Delar av verksamheten i Leanlink borde kunna konkurrensutsättas. Vi ser också positivt på att mer verksamhet drivs av föreningar. Konkurrensutsättning förutsätter att oanmäld kontroll och uppföljning sker i ökad utsträckning syfte att säkerställa att avtalad kvalitet levereras.

Samordning kommunen och bolagen

Vi vill se en ökad samordning på koncernnivå mellan kommunens verksamhet och bolagen. Värdet av vad som är bäst för helheten bör styra. Finansiering av hela koncernen och rating bör ligga på koncernnivå. Kommunen lånar billigare än bolagen. Stadshus AB behöver också i större utsträckning fungera som en styrande koncernmoder. Det är inte rimligt att St Kors kan avyttra en fastighet under marknadspris, Skylten, utan att Stadshus behandlar frågan samtidigt som hela St Kors finansiering ligger i Stadshus AB. Ökad samordning av inköp mellan kommunen och bolagen är en annan kostnadsreducerande åtgärd.

Sammanfattning

Av dessa tio kostnadsreducerande åtgärder tillgodoräknar vi vår budget enbart den lägre nivån på Tinnisområdet med minus 75 mkr

Förändring mot S-M budget:

+200 mkr mer i utdelning från bolagen

+20 mkr nettoeffekt sänkt avkastningskrav Lejonfastigheter

+60 mkr ökad avkastning ändrade principer kapitalförvaltning

+50 mkr Exploateringsintäkter

+75 mkr Lägre investeringsnivå Tinnisområdet

Utbildning

Linköpingslistan strävar efter att säkerställa hög livskvalitet för alla invånare, där utbildning och egenförsörjning är centrala faktorer. För att uppnå detta mål är det nödvändigt att skolan utvecklas för att möta de framväxande behoven och utmaningarna i samhället. Vi strävar efter att skapa en skola som är både likvärdig och av hög kvalitet, där både elever och personal känner sig trygga och trivs.

Investeringar inom skola och utbildning är investeringar för framtiden. Det är avgörande att alla barn och ungdomar, oavsett bakgrund, får den utbildning de behöver för att förverkliga sina drömmar.

En sund skolmiljö och välfungerande elevhälsa är också prioriterade områden för Linköpingslistan. För att uppnå detta måste läraryrket och andra professioner inom skolan göras mer attraktiva, och vi måste aktivt motverka lärarbristen. Genom att arbeta för dessa mål hoppas vi kunna skapa en positiv framtid för Linköpings invånare.

En effektiv vuxenutbildning är också avgörande för att ge alla invånare lika möjligheter till en framgångsrik framtid. Därför fortsätter Linköpingslistan att satsa på vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI), och vi strävar efter att stärka detta genom ökad samverkan med olika yrkesprogram. Det är viktigt att svenska språket hålls i centrum. Vi föreslår också extra stöd för dem som vill kombinera SFI-studier med att starta eget företag.

Förskolan

Enligt forskning är språket avgörande för att främja inkludering. För att säkerställa att alla barn får likvärdiga möjligheter föreslår vi att barn med arbetslösa föräldrar får utökad tid på förskolan, förutsatt att det finns tillräckligt med personal för att ta emot fler förskolebarn. Vi vill även stärka språkutvecklingen hos barn som inte har svenska som sitt förstaspråk genom att investera i fler logopedier i förskolan, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden där många barn har andra modersmål än

svenska. Genom att öka resurserna för språkutveckling i förskolan kan vi ge dessa barn bättre förutsättningar för framgång i skolan och samhället. Vi strävar efter att se till att varje barn har tillgång till en högkvalitativ förskola, oavsett deras bakgrund eller deras föräldrars situation på arbetsmarknaden. Detta är en investering i barnens framtida utveckling och i samhällets välfärd som helhet.

Grundskolan

Det måste vara prioriterat att fler elever når gymnasiebehörighet efter årskurs 9. Trots framsteg finns det fortfarande betydande skillnader i resultat mellan flickor och pojkar samt en negativ trend i elevresultatet för elever i socioekonomiskt utsatta områden jämfört med övriga områden. Det krävs en intensiv kamp mot segregationen i våra skolor.

Elevernas frånvaro har fortsatt att öka under de senaste åren, och elever med hög frånvaro löper stor risk att hamna utanför samhället både på kort och lång sikt. De kommunala skolorna i Linköping har haft både strukturella och ekonomiska resurser för att förbättra elevernas resultat. En ökad andel elever bör uppnå de kunskapskrav och den gymnasiebehörighet som krävs.

Klyftan mellan eleverna växer också, med fler elever som får högre betyg samtidigt som andelen med låga betyg förblir oförändrad. För att tackla detta föreslås en ökad blandning av elever från socioekonomiskt utsatta områden med elever från andra områden, en minskning av den centrala administrationen och ökat beslutsfattande för rektorerna. Centralt stöd bör också erbjudas för svåra frågor som placering av elever som inte trivs i sin nuvarande skola, elever med speciella behov och begåvade elever.

Våra politiska satsningar:

- Stärkt elevhälsa på de punkter där rektor anser behoven finns. 25 mkr
- Ekonomiskt utrymme för mindre skolklasser skola/förskola. 40 mkr

Gymnasieskolan

Linköpings kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats för lärare och andra yrkesgrupper inom gymnasieskolan. Trots att många elever klarar att ta en gymnasieexamen, så upplever många lärare en dysfunktionell arbetsmiljö som leder till att kompetenta pedagoger lämnar yrket. En av orsakerna som framhålls är den höga arbetsbelastningen och antalet elever som alla kräver individuellt anpassad hjälp enligt styrdokumentet. Linköping behöver öka antalet lärare, inte minska det, men trenden går åt motsatt håll. Respekten för lärarprofessionen måste stärkas för att skolan ska bli mer likvärdig och förstklassig. Vi förespråkar också att rektorernas befogenheter och autonomi bör respekteras, och att det är rektorerna som bäst kan avgöra hur och var resurserna ska användas på sina skolor.

Vi vill öka personalstyrkan i skolorna för att skapa mindre klasser, och detta är något vi fortsätter att arbeta för. Skolsköterskor och kuratorer har också en tung arbetsbörda, och köerna till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) är längre än någonsin tidigare. För att möta elevernas behov krävs det att gymnasieskolorna får resurser för att stärka sina elevhälsoteam. Därför föreslår vi att fler specialpedagoger, speciallärare och kuratorer anställs efter skolornas önskemål och behov, både inom grundskolan och gymnasieskolan.

Ett prioriterat område för Linköpingslistan är att få fler medborgare i arbete och därmed minska utanförskapets negativa konsekvenser. Vikten av detta stöds av bland annat OBS-rapporten (Nuläges- och trendrapport, Linköpings arbetsmarknad–styrkor, svagheter och utmaningar) och är även ett av fem utvecklingsområden som särskilt ska beaktas i kommunens nya åtgärdsplan mot segregation. Att få fler i arbete eller annan meningsfull sysselsättning har stora vinster för både samhället och den enskilda individen.

Om vi ska lyckas med detta krävs det även i detta tidiga insatser vilket också är något som tydliggörs av OBS-rapporten. En sådan tidig insats är en satsning på feriearbeten. År 2023 sökte 1430 gymnasieungdomar ett feriearbete, 619 av dessa fick jobb, det vill säga knappt hälften. Man kan notera att det i huvudsak var inom

kommunen och föreningslivet som feriejobb erbjuds; det var ytterst få ungdomar som fick jobb inom det privata näringslivet.

Trots ett pågående arbete med att skapa fler platser har de senaste åren hundratals ungdomar inte kunnat erbjudas jobb. Detta drabbar i synnerhet ungdomar som har få kontakter med arbetslivet genom vårdnadshavare och/eller andra vuxna i sin närhet och därför inte på egen hand kan ordna ett feriearbete, med andra ord den grupp som är mest betjänta av att få kommunens hjälp med att komma i kontakt med arbetslivet. Vi ser därför att kommunen måste ta ett större ansvar initialt för att hjälpa ungdomar in på arbetsmarknaden.



Våra politiska satsningar:

- Gymnasieskolornas elevhälsoteam (skolsköterska, kurator, heltidsmentor) 8 mkr
- Satsning på kommunbetalda feriejobb 10 mkr
- pilotprojekt tvåläraresystem 5 mkr

Social och omsorg

Socialförvaltningen är en viktig del av samhällets skyddsnät för att hjälpa utsatta människor. Men det är också en myndighet som ibland kritiserats för att vara byråkratisk, svåråtkomlig och för att inte alltid leverera de resultat som behövs. Ofta

beror dessa brister på att personalen slutar och byter jobb i snabb takt vilket resulterar i längre handläggningstider vad gäller LSS och SOL ärenden.

En viktig satsning för att effektivisera beslutsfattandet, och samtidigt förbättra arbetsvillkoren för de som tar besluten, är att sätta av pengar för ökat löneutrymme för socialsekreterare. För att attrahera fler socialsekreterare till kommunen måste lönerna höjas. Fler anställda leder i sin tur till att köerna minskar och kvaliteten på besluten förbättras.

Förvaltningen behöver söka efter fler familjehem men också göra det mer attraktivt att erbjuda familjehem eftersom det är dyrare med placeringar i HVB-hem. Vidare bör man också undersöka om det kan göras en omfördelning av insatsen genom att istället undersöka om man kan placera i eget boende med boendestöd.

Stödfamiljer och familjehem är värdefulla för personer med särskilda behov och kommunen bör satsa på att använda dem i högre grad. HVB-hem är mycket dyra och har problem med tillsyn och kontroll. Genom att höja ersättningen till stödfamiljer och familjehem kan man minska antalet HVB-placeringar och på så sätt spara pengar på lång sikt. Detta kommer också att locka fler familjer att vilja hjälpa till och öka kvaliteten på stödet som erbjuds.

För att minska gängkriminalitet och öka samhällets trygghet är det viktigt att personer som döms för narkotikabrott får adekvat uppföljning och stöd för att planera sin framtid.

Kommunen har enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen tre månader på sig att verkställa gynnande beslut. Linköpingslistan tillför resurser för att social- och omsorgsförvaltningen ska kunna uppfylla sitt uppdrag och verkställa beslut enligt 28 h § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt 16 kap. 6 f och h § socialtjänstlagen inom föreskriven tid.

Vi ser att social- och omsorgsförvaltningen behöver tillföras mer resurser så att personer som har beslut om en insats faktiskt kan tillgodogöra sig den. Totalt fanns det 24-03-31, 183 155 personer varav 51 minderåriga som väntat mer än 3 månader på verkställande av beslut.

Linköpingslistan tillför resurser till social- och omsorgsförvaltningen för att säkerställa att beslut enligt LSS och socialtjänstlagen verkställs inom föreskriven tid. Det är viktigt att dessa resurser tillförs för att individer som behöver insatser verkligen ska kunna få dem utan onödiga förseningar.

Våra politiska satsningar:

- Fler socialsekreterare 14 mkr
- Bevara Reactiva, Lotsen, Villa Ådala 15 mkr
- Fler och ökad ersättning kontaktfamiljer och familjehem. 10 mkr

Funktionsnedsättning

Individer med funktionsnedsättningar och deras familjer möter dagliga utmaningar som påverkar deras livskvalitet. För att förbättra deras situation föreslår Linköpingslistan flera viktiga åtgärder. Att främja en aktiv föreningsverksamhet är avgörande för att tillgodose specifika intressen och behov hos personer med funktionsnedsättningar. Därför vill vi återinföra föreningsstödet till organisationer som arbetar med funktionshinder. Vi vill också öka antalet dagcenter och korttidshem för avlösning av anhöriga, samt ge personer med funktionsnedsättningar större inflytande över sina boendeförhållanden.

Det är också viktigt att ge socialsekreterarna inom kommunen tillräckliga resurser och stöd för att fatta högkvalitativa beslut inom ramen för LSS på kort tid. För att uppnå detta planerar vi att utreda beslutsvägarna inom



organisationen och skapa incitament för att behålla personalen.

För närvarande står ungefär 30 personer i kö för särskilt anpassade bostäder för vuxna i Linköpings kommun. Därför är det också nödvändigt att öka tillgängligheten till sådana bostäder för personer med funktionsnedsättningar.

Kommunen har misslyckats med att verkställa beslut som redan har fattats och detta har rapporterats till IVO (Inspektionen för vård och omsorg) samt Kommunfullmäktige kvartalsvis. Enligt lag har kommunen tre månader på sig att verkställa gynnande beslut enligt LSS och socialtjänstlagen. Linköpingslistan föreslår därför att medel tillförs social- och omsorgsförvaltningen för att säkerställa att beslut verkställs inom föreskriven tid. Det är av stor vikt att tillföra fler resurser så att de som har beslut om en insats faktiskt kan få tillgång till den. För närvarande väntar 183 personer, varav 21 är minderåriga, mer än tre månader på verkställande av beslut.

Vi ser också behov av att underlätta vardagen för familjer med funktionshindrade familjemedlemmar och föreslår därför att parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska utfärdas utifrån den sökandes rörelsehinder med samma villkor för både förare och passagerare.

Våra politiska satsningar:

- LSS utjämning
- Återställ funktionsstödet till funktionshinderorganisationer samt öka grundbidraget och aktivitetsbidraget.

summa 63 mkr



Sänk långtidsarbetslösheten

För att lyckas motverka utanförskap krävs en omfattande strategi som fokuserar på att bekämpa långtidsarbetslöshet. För närvarande är arbetsmarknadsnämndens budget otillräcklig, vilket hindrar kommunen från att dra nytta av statliga stödåtgärder för att skapa nya arbetstillfällen. Istället erbjuds arbetslösa ofta obetalda praktikplatser, vilket inte har visat sig vara effektivt.

Det är av stor betydelse att skapa nya betalda arbeten för att minska antalet personer som är beroende av försörjningsstöd och för att främja en känsla av samhörighet. För närvarande mottar cirka 1 000 personer i Linköping försörjningsstöd och bedöms vara arbetsföra.

För att minska kostnaderna för försörjningsstöd planerar vi att skapa 500 nya jobb för dessa personer. Av dessa 500 jobb är 200 tänkta för personer med funktionsnedsättningar och 300 för långtidsarbetslösa utan hinder. Samtliga 500 jobb kommer att erbjudas inom kommunen, kommunala bolag eller genom leverantörer

via upphandlingar. För de 200 jobben med funktionsnedsättningar kommer vi att erbjuda anpassade tjänster med lönebidrag, medan de 300 jobben för långtidsarbetslösa kommer att ses som arbetspraktik under 3-4 år med en lön som motiverar. Efter denna period förväntas de vara mer konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden. De kommunala jobben kommer att fungera som en trampolin till den ordinarie arbetsmarknaden, och formella jobberbudanden kommer att ges till de 300 deltagarna. De som inte accepterar ett jobberbudande bör avvisas från försörjningsstöd.

Vidare är det viktigt att skapa ett närmare samarbete mellan näringslivet och utbildningssektorn för att säkerställa att utbildning och kompetensutveckling är anpassade till arbetsmarknadens behov. Genom att erbjuda anställningar, lärlingsprogram och andra utbildningsformer som motsvarar näringslivets krav kan vi säkerställa att människor får den kompetens som behövs för att hitta anställning.

Det finns även ett behov av att öka antalet kommunala sommarjobb för ungdomar, eftersom många ungdomar saknade möjligheten att arbeta förra sommaren. Vi strävar också efter att erbjuda sommarjobb från 14 års ålder för att tidigt introducera ungdomar till arbetslivet och dess möjligheter. Vi kommer att tillföra extra medel för att erbjuda 1000 sommarjobb till högstadie- och gymnasieungdomar och kommer att kräva att privata utförare av kommunal verksamhet och leverantörer också erbjuder sommarjobb. Den nuvarande ordningen där kommunen endast betalar halva lönen har visat sig vara otillräcklig, vilket har resulterat i brist på platser för ungdomar. Vi anser att det är rimligt att kommunen täcker hela lönekostnaden och att företagen tar ansvar för handledning och arbetsmiljö.

Våra politiska satsningar:

- Skapa 175 nya arbetsmarknadsanställningar inom skola, förskola, parkskötsel, städning, äldreomsorg och bevakning 30 mkr

Förbättrad äldreomsorg

Att Linköpings kommun har en väl fungerande äldreomsorg bör vara en självklarhet. En av de främsta utmaningarna är bristen på tillräckligt med personal inom äldreomsorgen, vilket leder till hög personalomsättning och en otillräcklig kontinuitet i vården. Detta kan påverka både vårdkvaliteten och den äldres välbefinnande negativt.

För att göra arbetsuppgifter och anställningar inom äldrevården mer attraktiva föreslår vi förbättringar av arbetsmiljön och attraktiva anställningsformer för att locka fler arbetssökande. Dessutom anser vi att det bör finnas ett språkkrav för att arbeta inom äldrevården, eftersom bristande språkkunskaper försvårar både kommunikationen med brukare och förståelsen för deras behov och medicinska instruktioner.



Vi vill också öka antalet privata utförare för att bättre möta individens behov och föreslår att Behov i Centrum (IBIC) fortsätter att utvecklas och att granskningen av verksamheterna genomförs mer strukturerat och omfattande.

För att förbättra äldreomsorgen och öka tryggheten och trivseln för våra äldre samt för vårdanställda föreslår vi att anslaget för äldrenämnden höjs med 40 miljoner under 2025 för att påbörja olika satsningar.

Våra politiska satsningar:

- Öka antalet sjuksköterskor inom äldreomsorgen
- Öka antalet tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen.
- De äldre ska möta färre personer inom hemtjänsten
- Slopa delade turer.
- Påbörja byggnation av två trygghetsboenden 2025 för 60+ med gemensamhetsytor inom olika delar av kommunen
- Påbörja byggnation av ännu ett nytt äldreboende under 2025
- Förstärka granskning och kontroll av verksamheterna inom äldreomsorgen

Summa äldrenämnden 35 mkr

Ökad trygghet

Att främja trygghet är av stor vikt för att skapa ett stabilt och välfungerande samhälle. Vi tror på att stärka den gemensamma tryggheten genom att vidta åtgärder inom olika områden. Gängkriminaliteten har blivit ett alltmer utbrett problem och det är avgörande att agera både på kort och lång sikt för att bekämpa denna typ av brottslighet. De långsiktiga åtgärderna är särskilt viktiga eftersom de kan bidra till att adressera de underliggande strukturella orsakerna till problemet. Det krävs insatser inom flera områden, inklusive socialtjänst, arbetsliv och skola, för att uppnå önskat resultat.

De kortfristiga åtgärderna inkluderar ökad övervakning genom fler kameror i offentliga miljöer samt ökad närvaro av ordningsvakter och väktare under kvällar och nätter. Den utbredda gängkriminaliteten har blivit en stor utmaning för samhället och trygghetsfrågor är nu mer på tapeten än någonsin tidigare. I Linköping har en rad skjutningar under de senaste åren uppmärksamats både lokalt och nationellt.

Tryggheten i Linköping är en angelägenhet som måste hanteras av kommunen. Det finns ett starkt behov av att öka bevakningen och närvaron för att höja medborgarnas trygghetskänsla. Narkotikabruk och gängkriminalitet är ofta sammanlänkade problem, och därför krävs ett välorganiserat samarbete mellan olika myndigheter för att snabbt kunna identifiera och ingripa mot de som är involverade i narkotikahantering.

Arbetslivskriminalitet är en annan del av problematiken som kräver uppmärksamhet. Kommunen har en viktig roll att spela i att motverka svartarbete inom upphandlade verksamheter. Vi föreslår att kommunen i sina upphandlingsunderlag kräver att leverantörer kan uppvisa rapporter till Skatteverket som intygar att källskatt och sociala avgifter betalas för deras personal. Detta skulle effektivt förhindra kriminella aktörer från att komma in på den kommunala marknaden och samtidigt sätta en standard för marknaden inom flera branscher.

Våra politiska satsningar:

- Fler ordningsvakter och väktare i utsatta områden. 5 mkr



Näringsliv

För att vår kommun ska fortsätta att växa och utvecklas är ett blomstrande näringsliv av yttersta vikt. Ett varierat näringsliv är avgörande för att skapa en balanserad

ekonomi, och alla typer av företag spelar en roll i detta ekosystem. För att underlätta för företagare och vidta rätt åtgärder behöver kommunen förstå den dagliga verksamheten bättre. Det är också viktigt att kommunen erbjuder effektiv service, snabb tillståndsgivning och en smidig kontroll som stödjer företagets verksamhet. För att underlätta för företagare bör kommunen också ha mark tillgänglig för snabb planering och genomförande av projekt.

För att förbättra kommunikationen mellan kommunen och näringslivet föreslår vi en ökad informationsutbyte från kommunen till företagets representanter. Ett annat förslag för att förbättra förståelsen är att låta politiker fungera som fadderföretag, genomföra företagsbesök och aktivt delta i möten där företagare möts.

När det gäller företagets möjligheter att etablera och expandera behöver kommunens rutiner förbättras. Det är inte acceptabelt att företagare måste vänta upp till fem år på att detaljplaner ska påbörjas, särskilt inte för fastigheter i redan etablerade områden. Kommunen bör snabbt kunna påbörja detaljplanearbetet för att tillmötesgå företagets behov av utveckling och förändring av fastigheter.

Kommunens bemötande av företagen måste också förbättras. Vi behöver se attitydförändringar inom plan- och bygglovsförvaltningen när det gäller bemötande av företagare. Det är inte rimligt att företagare möts av långa väntetider och orimliga krav, vilket hämmar tillväxten för företagen och i förlängningen påverkar kommunens intäkter negativt.

Offentlig upphandling spelar en viktig roll för många lokala företag. Vi föreslår att kommunala upphandlingar ska utformas så att mindre företag kan delta och konkurrera på lika villkor. Detta kommer att främja mångfalden av anbud och ge mindre företag möjlighet att vara delaktiga.

Vi ser också behov av att stödja verksamheten i Nyföretagarcentrum och Ung Företagsamhet samt att utveckla företagarföreningarna för att främja samarbeten mellan företag. Mjärdevi är ett av kommunens främsta tillväxtområden, och där behövs en ökad satsning på verksamheten inom Linköping Science Park. Vi föreslår också en försöksverksamhet där småföretagare får möjlighet att arbeta med externa

representanter i sina styrelser under två år för att se hur detta kan utveckla deras verksamhet, i samarbete med externa företagarsammanslutningar.

Våra politiska satsningar:

- Verksamheter som arbetar med frågor som rör entreprenörskap exempel på detta är Nyföretagarcentrum och Ung Företagsamhet 1 mkr
- Utökad basfinansiering till Linköping Science Park med 2 mkr

Kultur- och fritid

Föreningslivet och dess kultur- och fritidsaktiviteter utgör en betydelsefull del av vår vardag. De ger oss inte bara möjligheten att växa och skapa nya relationer, utan har också en djupgående påverkan på vår hälsa och välmående.

Dessa aktiviteter bidrar till att skapa en mer dynamisk och inkluderande samhällskultur. Genom att delta i kulturella evenemang och fritidsaktiviteter skapar vi möjligheter att möta nya människor och utveckla relationer. Vi får även chansen att ta del av olika kulturer och traditioner, vilket ökar vår förståelse och tolerans för mångfald.

Föreningslivet spelar också en central roll för att främja social inkludering och jämlikhet. Genom att ge alla, oavsett socioekonomisk bakgrund, tillgång till kulturella evenemang och fritidsaktiviteter kan vi bidra till en mer rättvis samhällsstruktur och minska klyftorna mellan olika grupper.

En särskilt prioriterad grupp i Linköping är unga tjejer, och vi strävar efter att profilera staden som "Damidrottens Huvudstad". Vi vill säkerställa att all sponsring inom Linköpings kommun och dess bolag sker på ett jämställt sätt.



Linköpingslistan värdesätter föreningslivet högt och vill engagera fler barn och unga genom att öka satsningarna på ungdomsidrotten. Vi ser skolidrotten som en väg in i ett liv präglad av rörelseglädje och överväger möjligheter till ökad samverkan mellan skolorna.

Anläggningar och ledare

För att underlätta för föreningar att bedriva sin verksamhet inom sina områden, föreslår vi att ett arbetsmarknadspolitiskt stöd skapas för idrottsanläggningar som drivs internt.

Vi anser att alla bör ha lika möjligheter att delta i idrott och vill utföra en utredning om att etablera ett Parasportcentrum i Linköping. Dessutom är det ett behov att adressera en anpassad hall för gymnastikföreningar, och vi bör börja arbeta med att erbjuda en tomt för en sådan ny gymnastikhall.

Engagerade ledare är en nyckelfaktor för att skapa en livlig och hållbar föreningskultur. Många ledare lägger ner oerhört mycket tid och engagemang för att driva föreningen framåt. Dessa individer är ovärderliga för både föreningslivet och kommunen, och därför vill vi minska så många hinder som möjligt för att underlätta deras arbete.

Kultur är avgörande för att upprätthålla sammanhållningen i samhället, och det är viktigt att alla ges möjlighet att delta i kulturella aktiviteter. Vi behöver öka och synliggöra kulturevenemang samt skapa bättre förutsättningar för att bedriva kulturella aktiviteter inom kommunen. Ett förslag är att omvandla Hemslöjdsgården till ett centrum för formgivning, hantverk och slöjd. Vi planerar också att skapa ett konstmuseum för att visa samtida konst.

Scenkonstbolaget, där Östgötateatern ingår, redovisar en allt sämre egenfinansiering på grund av minskat antal abonnemang och besökare. Vi föreslår en granskning av verksamheten och dess kostnadsutveckling under 2025 med sikte på effektiviseringar och ekonomiskt stöd från ägarna.

Med återöppnandet av Läns museet ser vi fram emot ett spännande utbud. Vi avsätter medel till Slotts- och Domkyrkomuseet för att utveckla verksamheten och integrera museet med slottsparken.

Vi har också budgeterat för stöd till en oberoende teatergrupp baserad i Linköping, samt för utökade öppettider på samtliga av kommunens bibliotek. Vi föreslår också att biblioteksassistenter anställs (se avsnittet arbetsmarknad).



Våra politiska satsningar:

- Driftstödet för föreningarna som driver egna idrottsanläggningar utökas. Styrets senaste förändring är inte tillräcklig. Vi återställer detta genom en uppräknings till 2025 år pris. 4 mkr
- All verksamhet för ungdomar under 18 år som bedrivs i kommunala anläggningar görs avgiftsfri (12 miljoner) 4 mkr
- Skolidrotten med utbyte mellan skolor intensifieras, som ett led i att öka intresset för idrott bland skolelever. 1 mkr
- Uppstart av utredning vad gäller ett Parasportcentrum i Linköping ska ske under 2025. 1 mkr
- Antalet lönebidragsanställningar utökas inom föreningslivet. Kostnad under Arbetsmarknadsnämnden.
- Utökade öppettider på kommunens bibliotek 2,5 mkr
- Anslag till fristående teatergrupp 1,5 mkr

Samhällsbyggnad

Linköpings kommun befinner sig i en fas av tillväxt med nybyggnation och förbättring av infrastruktur, stadsdelar och faciliteter. Utvecklingen av Linköping är positiv, men det är också viktigt att fortsätta vårda och bevara den vackra innerstaden och naturområdena som redan existerar i kommunen. Linköpingslistan strävar efter att förbättra underhållet och vården av parker och grönområden för att skapa lockande grönområden i olika stadsdelar. Vi vill skapa platser där människor kan leka, träna och koppla av, vilket kommer att förbättra livskvaliteten för kommuninvånarna och göra staden mer attraktiv. Dessutom vill vi främja samhällsintegrationen genom att arbeta för billigare hyresrätter och en mer blandad bebyggelse. Det är också viktigt att underlätta för fler unga familjer att köpa hus.

En central fråga för vår lista är bevarandet och moderniseringen av badsjön i Tinnis. Vårt mål är att skapa en mötesplats som är både trevlig och mångsidig för olika aktiviteter och evenemang. Genom att bevara Tinnissjöns storlek istället för att gräva

upp bäcken och bygga en promenad- och cykelväg genom området skulle investeringskostnaderna kunna minskas avsevärt.

Vi vill göra det möjligt för fler familjer att köpa småhus och föreslår att kommunen inför en strategi för att uppmuntra till eget boende.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Linköpingslistan presenterar flera åtgärder för att förbättra tillgängligheten till bostäder för invånarna i Linköping. Detta inkluderar att kräva lägre hyror vid markanvisningar från kommunen samt att säkerställa att nya bostadsområden har en mix av bostadsformer, såsom bostadsrätter, äganderätter och hyreslägenheter. Vi vill öka antalet hyresrätter i områden där det för närvarande dominerar med villor, radhus och bostadsrätter. Dessutom är det viktigt att grönområden och parker ska vara väl underhållna för att främja aktivitet och skapa fler mötesplatser för barnfamiljer. För att hantera stadens skönhetsproblem och minska mängden klotter, föreslår vi införandet av en policy som kräver att klotter tas bort inom 24 timmar.

Ny styrmodell införs inom samhällsplaneringen

Linköpingslistan föreslår en ny styrmodell för att maximera det ekonomiska värdet av kommunens markresurser. Det är inte försvarbart att planera marktillgångar utan en tydlig ekonomisk styrning. Ett exempel på detta är planeringen av parkeringshus där marken under jorden inte utnyttjades på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt.

Kommunens arbete med detaljplaner kan optimeras. Det är vanligt att se detaljplaner där betydande resurser används för att detaljreglera byggnadernas utformning, vilket egentligen bör hanteras i bygglovsskedet eller överlämnas till projekteringsstadiet. Till exempel, specifikationer som balkongdesign, taklutning och placering av kantsten. Linköpingslistan föreslår att kommunen begränsar sig till att administrera myndighetsdelen av planprocessen och låter byggherrarna i ökad utsträckning anlita plankonsulter godkända av kommunen.

Ytterområden

Linköpingslistan förespråkar betydande investeringar för att förbättra attraktionskraften i kommunens ytterområden. Detta kan uppnås genom att förbättra centrum och utveckla olika områden. Vi vill se en förbättring av Stångåstranden från Hackefors till Roxen genom att skapa strandpromenader, bostäder och en badplats vid Roxen. För att göra Slottsträdgården mer tillgänglig för allmänheten, föreslår vi att den görs tillgänglig genom ett detaljplaneförfarande i samråd med staten. Dessutom vill vi se en utveckling av Stångebrotfältet med vattennära bebyggelse.

Innerstaden

Linköpingslistan föreslår införande av gratis parkering på helger efter kl. 17 i innerstaden för att uppmuntra kvällsaktiviteter såsom shopping och restaurangbesök. För att göra innerstaden mer tillgänglig vill vi även behålla biltrafik på vissa delar av Storgatan och hela Drottninggatan. För att främja grön bilism önskar vi ökning av antalet laddplatser för miljöbilar. Vi vill också att Y-ringen, en väg som omger stadskärnan, ska fortsätta enligt sin nuvarande sträckning.

För att främja grön energiproduktion föreslår Linköpingslistan installation av solceller på kommunala byggnader och hyreshus som ägs av Stångåstaden. Dessutom vill vi se till att boendeparkering i nya bostadsområden i Linköping, så långt det är möjligt, placeras i garage under husen. För att minska antalet parkerade bilar på gatorna i stadskärnan föreslår vi även byggnation av fler underjordiska garage för allmän parkering.

Våra politiska satsningar:

- Byggnationen av fler aktivitetsparker i Linköping.
- Slottsträdgården görs tillgänglig för allmänheten genom ett detaljplaneförfarande i samråd med staten.
- Mer resurser för att ta bort klotter.
- Mer resurser tillsätts för att öka renhållning och grönskötsel av parker och grönområden. Summa 10 mkr

